

Прочетете текста и разгледайте таблицата, за да изпълните задачи от 1 до 4 включително.

Според Световната здравна организация здравето е състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, а не само отсъствие на болест. То е резултат от взаимодействието на редица фактори, които са свързани в системата и действат на различни нива.

В тази система на първо ниво е човекът със своите индивидуални физически особености, които обуславят здравословното му състояние.

Следващото ниво е начинът на живот. Влошени здравословни показатели се наблюдават при лицата с ясно изразени рискови фактори например недояждане, затлъстяване, тютюнопушене, недоспиване, употреба на алкохол и на наркотици.

Индивидуалното поведение до голяма степен се определя от средата, в която човек расте и се развива, т.е. на трето ниво в системата се нарежда влиянието на семейната среда.

Следват факторите, които произтичат от условията на живот и на работа – местоживеене, степен на образование, работно място, доходи.

Като определящи се извеждат и факторите, свързани с околната среда. Най- голямо влияние върху здравето оказват вредните газове, отпадъците, пожарите, сушата.

Нива	Фактори
I	Възраст, пол, ръст, тегло
II	Хранителен и спортен режим, санитарно-хигиенни навици, редовни медицински прегледи, позитивно мислене
III	Бит, родители, братя, сестри, близки
IV	Образование, здравеопазване, трудова заетост, безработица
V	Атмосферен въздух, питейни води, почви, шум

1. **Текстът е част от:**
 - А) статия във вестник
 - Б) учебник по медицина
 - В) художествена творба
 - Г) научна статия по медицина

2. Кое твърдение е вярно, като се има предвид информацията и от текста, и от таблицата?
 - А) Текстът и таблицата представят изчерпателна информация за дейността на Световната здравна организация.
 - Б) Информацията в първия абзац на текста е в пряка връзка само с първия ред от таблицата и я допълва.
 - В) Текстът посочва факторите, които влияят върху здравословното състояние на човека, а таблицата – примери за тях.
 - Г) В текста се посочват начини за преодоляване на вредни навици, а в таблицата – рецепти за здравословен начин на живот

3. Кое ниво, посочено в таблицата, допълва информацията от третия абзац на текста?
 - А) първото
 - Б) второто
 - В) третото
 - Г) четвъртото

4. Допълнете изречението, като имате предвид информацията и от текста, и от таблицата. В последния абзац на текста и в последното ниво от таблицата са посочени примери за
 - А) фактори на икономическия растеж
 - Б) фактори на околната среда
 - В) социални фактори
 - Г) културни фактори

5. Кое от изреченията е сложно съставно с подчинено обстоятелствено изречение?
 - А) Вървяха по пътя, края на който не се виждаше.
 - Б) Когато излезе вън, всички с радост го поздравиха.
 - В) Бях твърдо убедена, че времето няма да ми стигне.
 - Г) Че е силен, амбициозен и решителен, знаеха всичк

6. Какъв е видът на подчиненото изречение? Който говори много, казва малко.
- А) подчинено определително изречение
 - Б) подчинено подложно изречение
 - В) подчинено допълнително изречение
 - Г) подчинено обстоятелствено изречение
7. В кое изречение подчертаният глагол е в несвършен вид?
- А) Ще помисля върху предложението ти за срещата.
 - Б) Сутрин обикновено закусвам с чай и сандвич.
 - В) Трябва да отида непременно на концерта в петък.
 - Г) Ще тръгна рано за тренировка в спортната зала.
8. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?
- А) Съобщението, че влакът от Стара Загора ще закъснее, много ме притесни.
 - Б) Тя взе чантата, която ѝ подариха за рождения ден, и си тръгна щастлива.
 - В) Когато зимата, студена и мразовита, настъпи, цялата земя се скова от студ.
 - Г) Справяше се с трудностите дори, когато сама не беше убедена в успеха.
9. В кое изречение е използвана глаголна форма в повелително наклонение?
- А) Късно снощи слушах музика, и то каква музика!
 - Б) Толкова ми е задушно в тази препълнена зала!
 - В) Колко е красива луната в тази пролетна вечер!
 - Г) Преди да направиш нещо, мисли задълбочено!
10. Кое от посочените фразеологични словосъчетания означава сръчност ?
- А) има две леви ръце
 - Б) от нищо нещо прави
 - В) на мравката път прави
 - Г) отпусна му края
11. Коя от подчертаните думи е употребена неправилно в изречението?
- Новият български филм **А)**, който гледах вчера, ме впечатли **Б)** и силно **В)** ми взаимодейства **Г)**

12. С коя от посочените думи твърдението ще е вярно?

*Иречек познава добре българите и затова никак не се учудва от тази
..... на бай Ганя.*

- А) чувствителност
- Б) изисканост
- В) гостоприемност
- Г) фамилиарност

13. В кой от редовете има пунктуационна грешка при цитирането?

- А) Младият разпоредител в театъра призова: „Побързайте, представлението започва!“.
- Б) Тази вълнуваща Вазова творба има следното мото: „Аферим, бабо, машаллах“.
- В) Със сравнението: „идат като тигри“ е разкрита ожесточеността на поробителите.
- Г) Нашият „език свещен“ е звучен, богат и красив, но е много труден за чужденците.

14. От коя творба е откъсът?

... Едно безгранично благоговение бе отпечатано по лицата на всички! Всички лица бяха сериозни, излеко бледни и като че изтръпнали! Като че не пред творението божие, а пред самия бог бяха изправени!...

- А) „Бай Ганьо“ („Бай Ганьо на гости у Иречека“)
- Б) „Една българка“
- В) „Немили-недраги“
- Г) „До Чикаго и назад“ („Ниагара“)

15. С кой от посочените изрази твърдението ще е вярно?

*В лирическото отстъпление във втора глава на творбата „Немили-недраги“
повествователят*

- А) описва кръчмата на храбрия Знаменосец
- Б) представя вълнуващата реч на Странджата
- В) споделя пряко свои мисли и чувства
- Г) запознава читателя с главните герои

16. „Заточеници” от Пейо Яворов е:

- А) ода
- Б) поема
- В) елегия
- Г) балада

17. В коя творба е пресъздаден мотивът за прераждането на влюбените души?

- А) „Заточеници”
- Б) „По жътва”
- В) „На прощаване в 1868 г.”
- Г) „Неразделни”

18. За кого от посочените творци се отнася следният факт от биографията му?

Когато е на осем години, замръзва на зимната пързалка, заболява тежко, остава недъгав и всяко движение му причинява огромно физическо страдание.

- А) Пейо Яворов
 - Б) Пенчо Славейков
 - В) Алеко Константинов
 - Г) Елин Пелин
- Въпроси с кратък свободен отговор

19. Свържете първата колона (в която е означен видът на наклонението) с втората колона (глаголната форма в същото наклонение).

А) преизказна глаголна форма	1) не разчитай
Б) изявително наклонение	2) би ли подал
В) повелително наклонение	3) се вдъхновил
Г) условно наклонение	4) съобщили сме

20. Преобразувайте пряката реч в изречението в непряка, като спазите правилата за пунктуационно оформяне и запазете основното глаголно време.

„Ние, децата, разбираме някои работи по-добре от възрастните” – сподели гостуващият в телевизионното предаване наш съученик.

21. Препишете подчиненото допълнително изречение в състава на сложното смесено изречение.

Повикаха часовникаря и след дълги разговори и прегледи той започна да поправя машинката, като предупреди, че с нея трябва да се отнасят много грижливо, защото зъбците на колелата се били изтъркали.

22. Препишете текста, като редактирате правописните и пунктуационни грешки, както и грешките в членуването.

Във сряда е последния от поредицата студени и мразувити дни. Мъглите ще са по-трайни по поречието на Дунав като ще се задаржат през целият ден. След полунощ ще се овеличи облачността. Вятъра ще е слаб от северо изток.